

Databrud i AKU fra 2016

Resumé

Der er brud i dataserien for AKU mellem fjerde kvartal 2015 og første kvartal 2016:

- Brud i dataserien for beskæftigelsen, som er steget markant.
- Brud i dataserien for personer uden for arbejdsstyrken, hvor antallet er faldet markant.
- Ledigheden følger den normale sæsonudvikling på et aggregeret niveau, men der ser ud til at være et brud i underserierne af de ledige.
- Sandsynligvis vil der også være brud i data for andre variabler, der indgår i Arbejdskraftundersøgelsen.

Bortset fra den samlede ledighed bør brugere generelt være forsigtige med at drage konklusioner baseret på data fra første kvartal 2016. Dette indebærer også historiske tidsserier, der inkluderer dette kvartal.

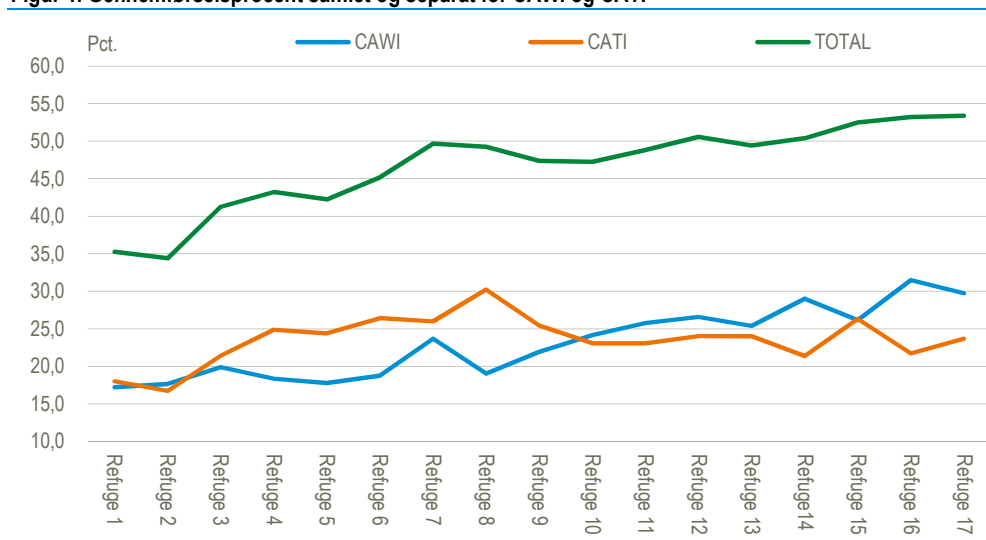
Baggrund

Siden 1. januar 2016 har en ny dataindsamler stået for dataindsamlingen til AKU. Ifølge **kontrakten** er målsætningen en svarprocent på 62 pct. af de personer, der udtrækkes til stikprøven i den enkelte referenceuge. I skrivende stund er referenceuge 16 afsluttet, og gennemførselsprocenten har i hele perioden været under dette niveau. For referenceugerne, der indgår i 1. kvartal 2016, dvs. referenceugerne 1-13, var den samlede gennemførselsprocent 45 pct.

Den såkaldte R-indikator kan bruges som et mål for repræsentativiteten blandt de gennemførte interviews. En R-indikator lig med 1 betyder, at de gennemførte interviews er fuldt ud repræsentative for befolkningen, ud fra en række givne parametre. R-indikatoren er faldet fra 0,75 i 4. kvartal 2015 til 0,70 i 1. kvartal 2016. Dette indikerer et fald i repræsentativitet og dermed en øget bias.

En anden ændring fra 1. kvartal 2016 er, at kerneskemaet også kan besvares på web (CAWI) fremfor blot per telefon (CATI) som tidligere. Svarprocenten samt fordelingen af interviews på CAWI og CATI kan ses i nedenstående figur. I forbindelse med introduktionen af CAWI blev skemaet tilpasset en CAWI løsning. Dette indebærer, at der tilføjedes flere introduktionstekster og infotekster. Et fåtal spørgsmål blev også omformuleret med henblik på at skabe et mere CAWI tilpasset skema.

Figur 1. Gennemførselsprocent samlet og separat for CAWI og CATI

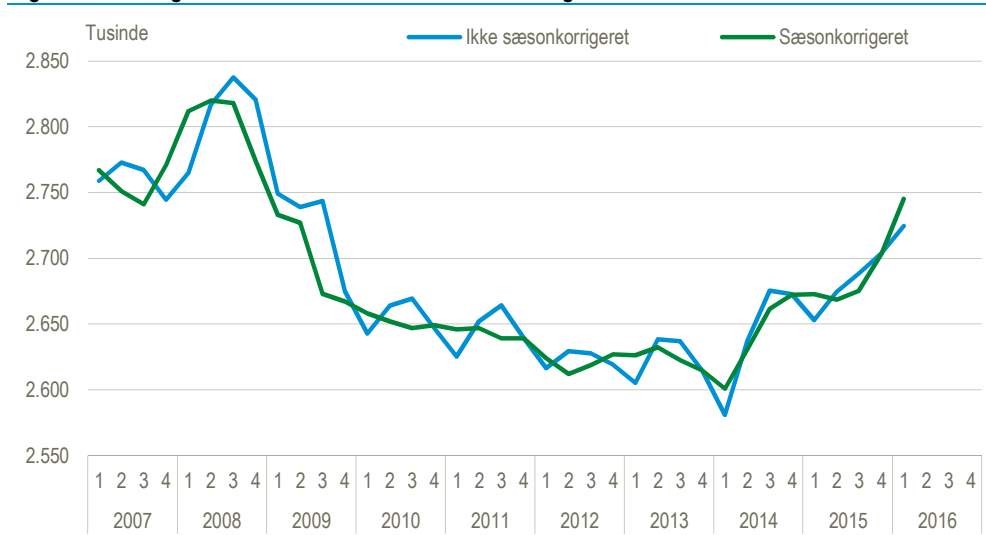
Udover ændring af dataindsamler og dataindsamlingsmetode er også stikprøven blevet ændret. Inden 2016 blev personer, der havde forskerbeskyttelse, ikke interviewet, men denne beskyttelse er blevet fjernet fra 1. kvartal 2016. Inden 1. kvartal 2016 blev der trukket 10.133 personer ud til at deltage i 1. panel. Efterfølgende fjernedes personer med forskerbeskyttelse, som dermed ikke kunne blive interviewet. Fra og med 1. kvartal 2016 blev der trukket 8.580 ud til at deltage i 1. panel, hvoraf alle kunne blive interviewet, da forskerbeskyttelsen er blevet fjernet. Den samlede stikprøve vil derfor på sigt gå fra 40.532 til 34.320 personer, men reelt vil antal gennemførte interviews være det samme, hvis gennemførselsprocenten er ens. En række test på effekten af fjernelsen af forskerbeskyttelse viser, at det ikke ser ud til have haft indflydelse på bruddet i arbejdsmarkedstilknytningen.

Ny dataindsamler, lav svarprocent, ændring af dataindsamlingsmetode og ændring af population for udtrækning af stikprøve har foranlediget et markant databrud. Databrudet indebærer blandt andet, at den opgjorte beskæftigelse er markant højere i 1. kvartal 2016 end tidligere, samtidig med at antal personer, der er uden for arbejdsstyrken, er markant lavere.

Beskæftigelse

Fra 4. kvartal 2015 til 1. kvartal 2016 er den opgjorte beskæftigelse steget med 21.000 personer i ikke-sæsonkorrigerede tal og med 42.000 personer i sæsonkorrigerede tal for de 15-64-årige. Dette er et stort brud i beskæftigelsen. Normalt falder beskæftigelsen fra 4. til 1. kvartal, og det er baggrunden for at sæsonkorrektionen gør stigningen dobbelt så stor. Siden 2007 er beskæftigelsen kun steget én gang mellem 4. og 1. kvartal. Det var mellem 2007 og 2008.

Figur 2. Beskæftigelsen 1. kv. 2007 – 1. kv. 2016. 15-64-årige

Beskæftigelsen blandt forskellige grupper

Mellem 4. kvartal 2015 og 1. kvartal 2016 er beskæftigelsen steget med 37.000 for de 15-74-årige i ikke-sæsonkorrigerede tal. Dette er 16.000 mere end for de 15-64-årige. Næsten halvdelen af disse 37.000 beskæftigede udgøres af lønmodtagere, mens en tilsvarende andel tilsammen udgøres af medhjælpende ægtefæller og ulønnede medarbejdere i familiemedlemsvirksomhed. Der er tale om meget kraftige stigninger for disse to små grupper af beskæftigede. Antal medhjælpende ægtefæller er blevet mere end tredoblet, mens antal ulønnede medarbejdere i familiemedlems virksomhed er blevet næsten fordoblet. For de selvstændige er beskæftigelsen faldet med knap 2.000 personer.

Tabel 1. Beskæftigelsesstatus 4. kv. 2015 – 1. kv. 2016

	4. kv. 2015	1. kv. 2016	Forskel
Tusinde			
15-74-årige			
Lønmodtager	2.540	2.557	17
Selvstændig	230	228	-2
Medhjælpende ægtefælle	3	11	8
Ulønnet medarbejder i et familiemedlems virksomhed	8	17	9
Missing	0	3	3
Total	2.781	2.818	37

Til sammenligning faldt beskæftigelsen for lønmodtagere med 30.000 mellem 4. kvartal 2014 og 1. kvartal 2015, mens den forblev uændret for medhjælpende ægtefæller og ulønnede medarbejdere i familiemedlems virksomhed. Omvendt steg beskæftigelsen for de selvstændige med 5.000 i denne periode.

Tabel 2. Beskæftigelsesstatus 4. kv. 2014 – 1. kv. 2015

	4. kv. 2014	1. kv. 2015	Forskel
Tusinde			
15-74-årige			
Lønmodtager	2.520	2.491	-30
Selvstændig	227	232	5
Medhjælpende ægtefælle	4	4	0
Ulønnet medarbejder i et familiemedlems virksomhed	2	2	0
Missing	0	0	0
Total	2.754	2.729	-25

Øget beskæftigelse blandt de unge og de ældre

I den aktuelle periode mellem 4. kvartal 2015 og 1. kvartal 2016 er beskæftigelsen steget mest for de unges og de ældres vedkommende, mens den er faldet for de 35-44-årige. Den største relative stigning er sket hos de 65-74-årige, hvis beskæftigelse er steget fra 77.000 til 92.000. Det fald i beskæftigelsen, der almindeligvis plejer at være mellem 4. og 1. kvartal, og som eksempelvis kan ses mellem 4. kvartal 2014 og 1. kvartal 2015, var i denne periode fordelt på alle aldersgrupper på nær de 35-44-årige, for hvem beskæftigelsen var uændret.

Tabel 3. Beskæftigelse fordelt på alder

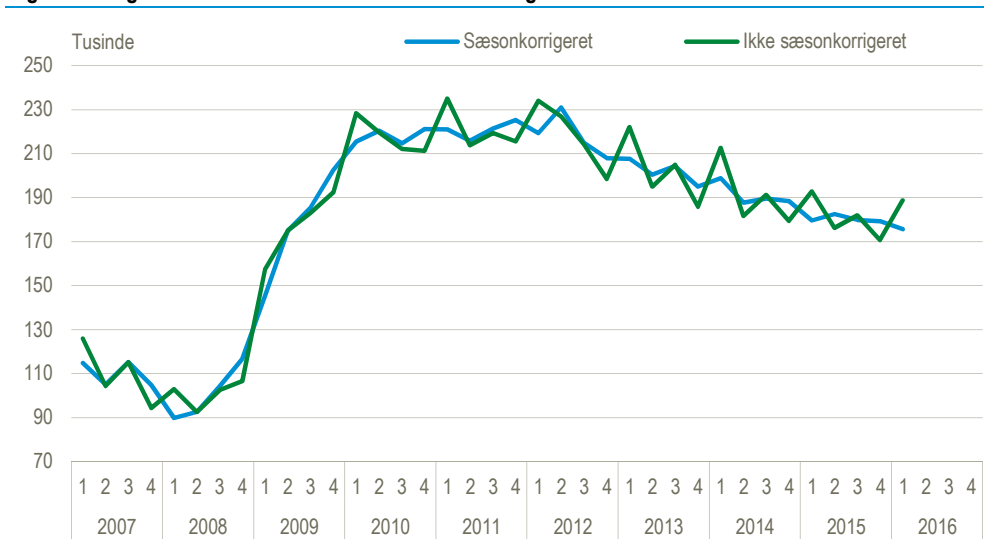
	4. kv. 2015	1. kv. 2016	Forskel	4. kv. 2014	1. kv. 2015	Forskel
Tusinde						
Alder						
15-24 år	406	417	12	403	394	-9
25-34 år	526	537	11	504	502	-2
35-44 år	637	632	-6	636	636	0
45-54 år	684	685	2	684	677	-7
55-64 år	451	454	3	446	444	-2
65-74 år	77	92	15	82	76	-6
Total	2.781	2.818	36	2.754	2.729	-25

De aldersafhængige ændringer indebærer, at beskæftigelsesstigningen bliver noget mindre markant, når beskæftigelsen afgrænses til at kun indeholde personer i alderen 15-64 år. Dette er den aldersafgrænsning, der typisk bliver brugt i forbindelse med offentliggørelse af resultater fra AKU.

Ledigheden

Mellem 4. kvartal 2015 og 1. kvartal 2016 er ledigheden steget med 18.000 personer i ikke-sæsonkorrigerede tal, mens den er faldet med 3.000 personer i sæsonkorrigerede tal. Dette svarer til det normale billede af ledighedens udvikling mellem 4. og 1. kvartal. Mellem 2014 og 2015 steg den med 14.000 personer, hvorfor sæsonkorrektionen nedjusterer stigningen.

Figur 3. Ledigheden 1. kv. 2007 – 1. kv. 2016. 15-64-årige

Ledigheden blandt forskellige grupper

Stigningen i ledigheden mellem 4. kvartal 2015 og 1. kvartal 2016 skyldes udelukkende en stigning blandt ledige studerende. Her er tale om en drastisk stigning fra 32.000 til 54.000. Derimod falder ledigheden for de bruttolediges vedkommende med 3.000, hvor den normalt stiger mellem 4. og 1. kvartal.

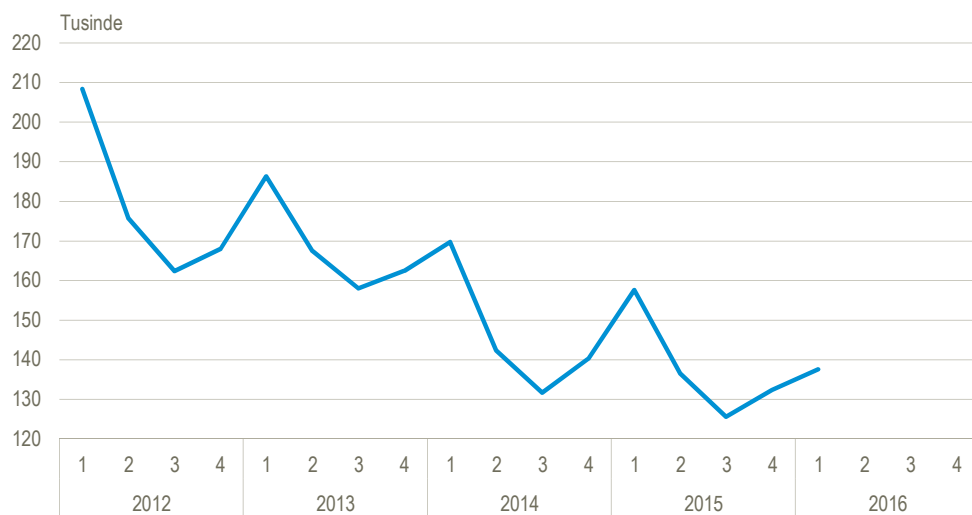
Tabel 4. Grupperet ledighed ud af alle AKU-ledige

	4. kv. 2012	1. kv. 2013	4. kv. 2014	1. kv. 2015	4. kv. 2015	1. kv. 2016	Forskel mellem 2015, 4. kv. og 2016, 1. kv.
Tusinde							
Ledighedstype							
Bruttoledige	94	107	81	97	82	79	-3
Studerende	40	45	36	35	32	54	21
Øvrige	52	62	62	62	57	57	0
Total	186	213	180	193	171	189	18

Bruttoledige i AKU

I alt var der 138.000 personer, der i AKU var dagpenge-, kontanthjælpsmodtagere eller aktiverede i referenceugen. Til sammenligning var dette tal 137.000 i følge den registerbaserede ledighedsstatistik. Udviklingen for personer, der i AKU er registrerede som bruttoledige i referenceugen følger det normale sæsonmønster, da der var en stigning med 6.000 bruttoledige personer i AKU i 1. kvartal 2016 (Se figur 4).

Figur 4. Samlet bruttoledighed ifølge AKU. 1. kvrt. 2012 – 1. kvrt. 2016

Fællesmængden - dvs. andelen af personer, der er bruttoledige såvel som AKU-ledige er faldet markant i forbindelse med 1. kvartal 2016. I 2015 var der mellem 62 pct. og 65 pct. af de bruttoledige, der også var AKU-ledige. I 1. kvartal 2016 er denne andel faldet til 58 pct.

Tabel 5. Andel bruttoledige der også er AKU-ledige

	2015				2016
	1. kvrt.	2. kvrt.	3. kvrt.	4. kvrt.	1. kvrt.
Fællesmængde	62	65	65	63	58

Stigning i ledigheden for de fleste aldersgrupper

Stigningen i ledigheden fordeler sig på de forskellige aldersgrupper, således at den største absolutte stigning er sket for den yngste aldersgruppe, hvor også beskæftigelsen er steget. Den største relative stigning er sket for de 55-64-årige med en stigning fra 20.000 til 27.000. For de 35-44-årige er ledigheden steget med det samme antal som beskæftigelsen er faldet. Kun for de 45-54-årige er ledigheden faldet en smule, og for de 65-74 årige er den uændret.

Tabel 6. Ledighed fordelt på alder

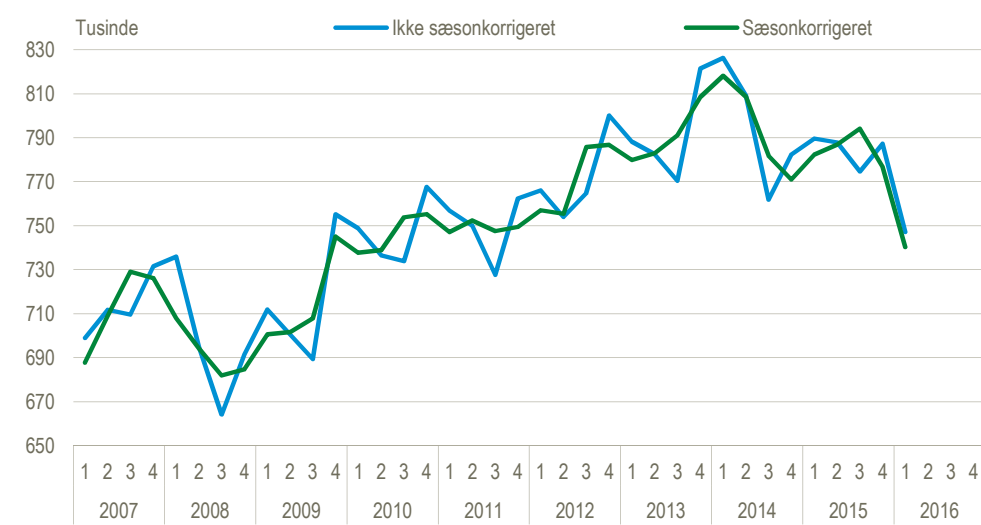
Alder	4. kvrt. 2015	1. kvrt. 2016	Forskel
	Tusinde		
15-24 år	46	54	8
25-34 år	42	43	1
35-44 år	28	34	6
45-54 år	34	32	-3
55-64 år	20	27	7
65-74 år	1	1	0
Total	171	189	18

Færre personer uden for arbejdsstyrken

Antallet af personer uden for arbejdsstyrken er mellem 4. kvartal 2015 og 1. kvartal 2016 faldet med 40.000 personer i ikke-sæsonkorrigerede tal. Ligesom

for beskæftigelsen er dette i modsætning til den normale udvikling, idet antallet af personer uden for arbejdsstyrken normalt stiger mellem 4. og 1. kvartal. Sæsonkorrigeret er antal personer uden for arbejdsstyrken 37.000 lavere i 1. kvartal 2016 end i 4. kvartal 2015.

Figur 5. Uden for arbejdsstyrken 1. kv. 2007 – 1. kv. 2016. 15-64-årige

Konklusioner

- Der er et brud for antal beskæftigede mellem 4. kvartal 2015 og 1. kvartal 2016. Den markante stigning i denne periode bryder med det normale sæsonmønster, og stigningen i beskæftigelsen kan ikke forklares med andet end de ændringer, der blev introduceret i 1. kvartal 2016.
- Stigningen i beskæftigelsen har foranlediget et fald i antal personer uden for arbejdsstyrken. Dette er ligeledes et brud i dataserien.
- Vedrørende ledigheden ser der ud til at være et brud i underserierne af de ledige. Aggregeret følger udviklingen i ledigheden det normale sæsonmønster, men der er en kraftig stigning blandt ledige studerende, og der er ingen stigning (tværtimod) i antal AKU-ledige, der også er bruttoledige.
- Fællesmængden mellem AKU- og registerledigheden er blevet væsentligt mindre end normalt. Dette bekræfter billedet af et brud for underserierne til ledigheden. Dog ser det samlede antal bruttoledige i AKU rimeligt ud.
- Bruddene i tidsserierne kan skyldes den lave gennemførelsesprocent, som hjælpeinformationen i opregningen ikke fuldt ud kan kompensere for.
- Inklusionen af tidligere forskerbeskyttede personer i stikprøven ser ikke ud til at have bidraget til bruddet i beskæftigelsen og antal personer uden for arbejdsstyrken. Det kan dog ikke udelukkes, at inklusionen kan påvirke andre tidsserier.
- Introduktionen af CAWI kan være en yderligere årsag til niveauændringerne i arbejdsmarkedstilknytning, da det kan betyde ændring i svaradfærd. Det er uvist om dette er en kvalitetsforbedring eller en kvalitetsforringelse. En ændret svaradfærd vil ikke blive korrigeret af opregningen.
- I dette notat har fokus været på arbejdsmarkedstilknytningen, men der vil sandsynligvis være brud i langt flere variabler end dem, der er be-

skrevet i notatet. Brugere skal derfor være meget påpasselige med at trække konklusioner på historiske tidsserier, der inkluderer 1. kvartal 2016.